

Polecenia podsumowujące

1. Wymień główne przyczyny porażki Napoleona w Rosji.
2. Opisz sto dni Napoleona.
3. Oceń epokę napoleońską.

Upadek Napoleona

Podsumowanie

43

Wyprawa Napoleona na Moskwę

Rywalizacja francusko-rosyjska o prymat w Europie.

1812 – sformowanie przez Napoleona Wielkiej Armii i atak na Rosję.

IX 1812 – bitwa pod Borodino.

Wkroczenie Napoleona do Moskwy.

Odwrot wojsk napoleońskich z powodu problemów z zaopatrzeniem i zbliżającej się zimy.

Zdziesiątkowanie Wielkiej Armii wskutek mrozu, głodu i chorób.

Wojna z wielką koalicją

Zawarcie sojuszu prusko-rosyjskiego przeciwko Francji.

Utworzenie szóstej koalicji antyfrancuskiej (wielkiej koalicji) przez Rosję, Prusy, Austrię, Szwecję, Wielką Brytanię, Hiszpanię i Portugalie.

X 1813 – bitwa narodów pod Lipskiem i odwrót Napoleona.

1814 – abdykacja cesarza Francuzów i zesłanie go na Elbę.

Ogłoszenie Ludwika XVIII „królem Francuzów”.

Sto dni Napoleona

Ogłoszenie Karty konstytucyjnej przez Ludwika XVIII.

Wzrost napięć społecznych spowodowanych konfliktami między starą arystokracją a elitami ponapoleońskimi.

Ucieczka z Elby i sto dni Napoleona.

Przejmowanie kolejnych miast francuskich przez Bonapartego.

1815 – wojna z wielką koalicją i klęska Napoleona pod Waterloo.

Dругa abdykacja Bonapartego i zesłanie go na Wyspę Świętej Heleny.

Skutki epoki napoleońskiej

Duże straty ludnościowe – 2 mln Francuzów i 2–3 mln mieszkańców innych państw.

Zniszczenie wielu miast i wsi.

Rozpowszechnienie idei wolności i praw obywatelskich.

Oslabienie systemu feudalnego.

Wzrost znaczenia państwa jako instytucji.

Rozpowszechnienie procesu laicyzacji rozpoczętego przez rewolucję francuską i wiążące się z tym pomniejszenie znaczenia Kościoła.

Polecane publikacje

P. Drózd, *Borodino*, Warszawa: Bellona, 2004.

T. Lentz, *Napoleon odkłamany*, tłum. A. Bakenda-Stokowska, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Mówią Wieki, 2009.

D. de Villepin, *100 dni*, tłum. J. Ekiert-Zastawny, Gdańsk: Oficyna Wydawnicza Finna, 2004.